

Õigeuskiriku salasused.

Salasused on pühad toimingud, mis oma olemuselt põhinevad Kristuse õpetusel, elul ning ristisurmale järgnenud ülestõusmisel ning toimivad **Püha Vaimu Väel ja vahetul osalemisel**. Õigeuskirikus on kasutusel **7 salasust**, mille kaudu inimene on salapärasel ühenduses Jumala Armuga - ürgvaimse päästva Väega. Sakrament on kahe tegelikkuse *lõikepunkt* - see on ajaliku ja igaviku kohtumine.

Sakramendid erinevad oma olemuselt usulistest *tavadest*, sest Jumala Vägi tekitab olulise muutuse isikus (objektis), kellele sakramentaalne tegevus on suunatud .

Ristimine on esimene salasus, millega inimene õigeuskirikus kokku puutub. See on püha toiming, mille käigus sureb inimese ürgpatune loomus ning toimub uuestisünd Pühas Vaimus. Ristitav kastetakse kolm korda vette (või piserdatakse veega) ning loetakse juurdekuuluvad palved. Inimene otseku "pestakse puhtaks ja ehitakse valge vaimuriidega."

Kirik ristib ka lapsi Kristuse töötuse kohaselt (Lk.18,16). Sellest, et ka apostlid (Kristuse õpilased) terveid peresid ristisid, kõneleb Apostlite Tegude Raamat (Ap.10,47; 16,14-15). Kirik tunnistab **ühte** ristimist.

Salvimise salasus moodustab ristimisega ühe terviku. Salvimisel (mitte segi ajada rooma-katoliku kirikus kasutusel oleva, surijale toimetatava viimse võidmisega) antakse pühitsetud võidega võidmisel inimese meelele ja ihuliikmetele Püha Vaimu kaitset.(Jes.11:2-3)

Salvimisega antakse inimesele **jõud vastu panna** pattudele (=eksitustele), et kinnitada tema elu Kristuses. Salvimisel kasutatakse paljudest ravim- ja lõhnataimedest ning erilisel pühitsemisel valmistatud salvi.

Salvimist toimetatakse ka juhul, kui mõnes teises **kristlikus** kirikus ristitud inimene soovib liituda ortodoksi kirikuga.

Püha Õhtusöömaeg ehk armulaud on tähtsaim salasus, mille läbi inimene võtab vahetult vastu Kristuse. Armulauateenistuse - liturgia - käigus toimub leiva ja viinamarjaveini saladuslik muundumine Kristuse Pühaks Ihuks ja Pühaks Vereks.

Armulauast saame osa eksimuste andeksandmiseks, hinge ja ihu terviseks ja igaveseks Eluks (Mt.26,26). Armulauast saavad osa ka väikesed lapsed, kes on saanud ristimise ja salvimise osaliseks.

Armulauast osasaamine ühendab meid Kristusega, kinnitab meis usku ja äratab usujõudu kurja äravõitmiseks meis endis.

Patutunnistuse ehk pihi salasus on toiming, mille käigus inimene tunnistab siiralt oma eksimused Issandale. Vaimulik on siin vahendajaks - eksimustest vabastajaks on kahetseja siira tahte läbi toimiv püha Vaimu Vägi. (Joh.20:22-23, Mt.18:18).

Kahetsuse salasus on ülimalt oluline meeleparandusele: tunnistada oma eksimused, tahta otsustavalt parandada oma elu, uskuda Kristusesse ja elada *kindlas lootuses* Temale.

Vaimulikuks pühitsemise salasuse käigus toimub vaimuliku (diakoni, preestri, piiskopi) ametisse pühitsemine. Sakramendi toimetab piiskop, piiskopi pühitsemisel kaks või enam piiskoppi.

Pühitsuse saavad ka alamdiakonid ning lugejad (Apt.6,6)

Abielu salasus koosneb kahest osast - **kihlamisest** ja **laulatamisest**. Tavaliselt toimetatakse need üheaegselt. Salasuse käigus toimub mehe ja naise pühasse abiellu pühitsemine Jumala ja

Kiriku ees. Salasuse põhimõte on, et abielu on Jumala poolt seatud ja seega püha(1.Mo.1.27 - 28). Jeesus kinnitab siin vana testamendi põhimõtted (Mark.10:5-9).

Õigeusu õpetuse järgi on abielu kehtiv surmani ning on lahutatav vaid ühe poole truudusetuse või puudulikkuse tõttu (Mt. 5:31-32).

Kiriku poolt on lubatav ka teine ning kolmas abielu juhul, kui abikaasa on surma läbi lahkunud.

Haige õlitamise salarus on püha toiming, kus vastset pühitsetud õliga toimub haige ihu õlitamine ning mille käigus kutsutakse haigele ravivat Püha Vaimu armu. See salarus sai alguse apostlitelt, kes said eelnevalt selleks väe Kristuselt ning on pärandanud selle Kirikule. (Mk.6,7-13) Sellest, kuidas õlitamise salarus toimib kirjutab apostel Jaakobus –Jk.5:14-16. Selle käigus loetakse 7 evangeeliumipeatükki, 7 epistlipeatükki (apostlite raamatutest) 7 palvet ning seejärel toimetatakse 7 õlitamist.

Pühi salarusi võivad toimetada ainult vaimulikud - preestrid ja piiskopid.